

Indiáni tančili v sále tělocvičny

POČERNICE ZAŽILY PRAVÉ INDIÁNSKÉ POW-WOW

JE POSLEDNÍ UNOROVÁ SOBOTA KRÁTCE PŘED PRVNÍ HODINOU PO POLEDNI. DO BUDOVY ŠKOLNÍ TĚLOCVIČNY V DOLNÍCH POČERNICÍCH SMĚRÚJÍ SKUPINKY PŘEVÁŽNĚ MLADÝCH LIDÍ. V BUN-DÁCH, BEZ NICHŽ SE DO MRAZIVÉHO DNE NEDÁ PRAKTICKY VYJÍT, PŮSOBÍ VĚTŠINOU CIVILNĚ, NĚKTEŘÍ Z PŘÍCHOZÍCH ALE NA PRVNÍ POHLED UPOUTAJÍ POZORNOST POMALOVANÝM OBLIČJEM NEBO ČELENKOU Z ORLÍCH PER. DNES SE TU TOTIŽ SEŠLI INDIÁNI.

(JOSEF KOUKAL)

Slavnost pow-wow je pro euroindiány, jak se evropští obdivovatelé kultury původních obyvatel severní Ameriky označují, svátkem. Celodenní program je věnován hlavně tanci. Při něm mohou tanečníci předvést výsledky své celoroční práce na bohatě zdobených kostýmech, které jsou zpravidla věrnými replikami skutečných indiánských oděvů. Také se tu ale prodávají kožesiny, korále, nástroje a zbraně, časopisy, knihy nebo kalumety. Ceny jsou přívětivé, pravý tomahavk přijde na pětistovku.

pánky a širokým kloboukem oslovují ostatní Číkalo.

„Proč ne, sál je tamhle vzadu. A zatím si můžete prohlédnout výstavu v protější budově,“ zve pořadatel. „Jak zatím? Vždyť za chvíli začíná hlavní program?“ V pozvánkách, které si indiáni rozesílali, je na třináctou hodinu ohlášen Grand Entry, tedy Velký vstup účastníků do taneční arény. „To je taková indiánská jedna hodina. Počítejte, že začneme tak mezi půl druhou a druhou,“ uklidňuje Číkalo.

Odcáháme si rezervovat místa s dobrým výhledem na tanečnický

lem stěn posedávají na žínkách návštěvníci, někteří v kostýmech, jiní v civilu. V půl druhé se z mikrofonu dozvídají, že Grand Entry bude až ve dvě.

ÚCTA PRO PÍSEŇ VLAJKY

Houf dětí už nemůže čekání vydržet a pouští se na prázdném parketu do tance. Ostatní mají čas prohlédnout si osmistránkový zpravodaj Pow Wow News, který pořadatelé k letošnímu ročníku vydali. Celou zadní stranu zabírají jen pravidla chování závazná pro návštěvníky akce. Ovšem i osmnáctibodová etiketa je zřejmě spíše orientační. Ostatně „první příkázání“ se týká dochvilnosti, o níž už byla řeč. Jinak se pořadatelé hlavně snaží návštěvníky nabádat k dodržování pořádku, čistoty a respektování některých tradic. Při některých slavnostních skladbách se například nesmí fotografovat. Na pow-wow je zakázán alkohol a drogy. Ani tento zákaz ale nelze brát zcela striktně. V občerstvovně se dá koupit plechovkové pivo a z vůně kávy s exotickým názvem Cesta na severozápad, kterou připravuje v čajovně muž s tureckým turbanem na hlavě, je cítit, že významnou ingredienci nápoje tvoří rum.

INDIÁNSKÁ HODINKA

„Jestli pouštíme dovnitř novínáře? Počkejte, já se zeptám,“ říká trochu nedůvěřivě tmavovlasá dívka u vchodu. Přichází jeden z hlavních pořadatelů, který pak bude odpoledne v sále tělocvičny moderovat. Muže se dvěma co-

V šatně kolem chodby jsou zapřevena malá tržišť, čajovna a improvizovaná jídelnička. Do tělocvičny se vchází z boku. Vlevo má přichozí průčelí s aparaturou a mikrofonem pro moderátora, v rohu stojí zvukaři. Na ribstolích v čele sálu visí závěsy s indiánskými vzory. Před nimi jsou připraveny tři kapely. Ko-

Krátce po druhé hodině přichází k mikrofonu Číkala. „Prosíme všechny tanečnický na značky. Máme skluz dvě minuty,“ vyzývá kostýmované účastníky. Zaznívá první údery bubny. Tradiční hudba je tvořena pouze bubnováním a vokály. Všechny tři kapely, které se v průběhu dne vystřídají, znějí velmi autenticky. Zpěváci obdivuhodně zvládají vysoké hrdelní polohy typické pro domorodé písně. Taneční část zahajuje asi desetiminutová skladba, během níž indiáni několikrát obtančí sál tělocvičny. Jako druhá zazní Flag Song. Píseň vlajky. Jde o jednu z těch, jimž se na pow-wow prokazuje úcta. Při jejím poslechu všichni povstanou a žádné fotografování. Po jejím doznění ještě Číkala informuje, že nedorazila výprava z Německa. Kvůli loňským povodním museli tamní indiáni změnit termín své pow-wow a strefili se do dne pražské akce. Indiány přichází pozdravit i ředitel dolnopočernické školy, která zapůjčila svou tělocvičnu a nabízí spolupráci i na příští rok.

ŽENY NALEVO, MUŽI NAPRAVO

Přichází další host. „Já jsem Lukáš Petržilka a tohle je Fifík,“ ukazuje hubený mladík sovu, která mu klidně podřimuje na levém předloktí. Ve vedlejší budově mají výstavu ochránci ptactva. V záchraně stanici se snaží poskytovat pomoc poraněným dravcům a sovám. Druhá výstava, kterou tu mohou návštěvníci zhlédnout, je věnována indiánům žijícím v severoamerických rezervacích. Obyvatele rezervace Lakotů v Jižní Dakotě fotografoval před dvěma lety Otokar Homola.

V sále se zatím střídají soutěžní taneční čísla. Nevyhrává se ale jen

v tanci. Soutěží se také o nejlepší kostým a všichni návštěvníci hlasují ve volbě o krále a královnu pow-wow. Jako první je vyhlášena taneční soutěž dětí. Vítězka, asi osmiletá dívka, se může pochlubit také jedním z nejlepších kostýmů.

A vyhlášení střídá právě indiánské divadlo. Jeho jediný protagonista je představen jako Saša. Publikum nejprve rozděluje na pánskou a dámskou část. „Ženy nalevo, muži napravo! Dřív totiž žili muži a ženy odděleně,“ nastiňuje Saša zápletku dramatického kusu, který hodlá předvést. Indiánská hra má zhruba tento děj: Bůh původně stvořil muže a ženy tak, aby žili odděleně. Muži byli špinaví a páchlí, ale díky své síle a zálibě v lovu měli dostatek jídla. Ženy sice měly smysl pro čistotu a pořádek, ale občas také hlad. Když se příslušníci obou pohlaví dozvěděli o existenci svých protějšků, odhalili zakrátko výhody společného soužití včetně rozkoši intimního života a začali žít pohromadě. V jednoduché inscenaci ztvárnil herec pomocí velké masky pohanského boha i příslušníky obou pohlaví.

POSMĚ V ČESKU

Dolnopočernická pow-wow je jedinou halovou akcí svého druhu u nás. V Česku se koná letos po osmé, první tři ročníky proběhly v Plasech u Plzně, další v Mostě a od roku 2000 se indiáni scházejí v Praze. „Podle vstupenek je tu 360 lidí. Přijeli z Čech, Moravy, Slovenska, několik i z jiných zemí,“ říká další z pořadatelů Ondřej, který je prý mluvčím akce. Za pořádáním pow-wow stojí sdružení Indian

Corral. „Přibližně je nás v něm asi sto padesát, ale kolem jsou další přátelé a známi. Spojuje nás záliba v indiánské kultuře a snad také láska k přírodě,“ vysvětluje Ondřej. V čele sdružení stojí náčelník a širší rozhodování je na radě. Indiánská jména dostávají členové zpravidla od druhých, ale v podstatě indiánská být vůbec nemusí. „Já jsem

například dostal přezdívku Tam-Kde-Hy podle jedné písně z cimrmanovské hry,“ vysvětluje Ondřej.

Indiánské „hnutí“ má kořeny v 70. letech minulého století, ale možnosti pro setkávání euroindiánů z různých evropských zemí přinesl až pád komunismu. Rada příznivců této kultury jsou zároveň trampové nebo milovníci přírody.